

Rooms-Katholieke Kerk Nederland

Best Practices van ontmoetingen met migranten en vluchtelingen

AARTSBISDOM UTRECHT

Tubbergen Integratiediner

Op 13 oktober 2017 kwamen in 't Oale Roadhoes vluchtelingen met een verblijfsvergunning (statushouders) en andere inwoners van de gemeente Tubbergen samen om elkaar te ontmoeten onder het genot van een wereldse maaltijd. Vluchtelingenwerk Oost Nederland en de H. Pancratius parochie hadden de handen ineen geslagen en kwamen met het evenement 'Werelds eten en elkaar ontmoeten'. Een Oudhollandse appeltaart naast exotische rijstgerechten en loempia's naast de stampot boerenkool. Verschillende culturen kwamen bij elkaar om te genieten van een wereldse maaltijd terwijl de deelnemers met elkaar in gesprek gingen. De H. Pancratius parochie en Vluchtelingenwerk hebben het niet alleen gedaan, met financiële hulp van de Parochiële Caritas Instelling en het Elizabethfonds kon alles gerealiseerd worden. Onbekend maakt al gauw onbemind, een verschijnsel waar ook de statushouders in Tubbergen mee geconfronteerd worden. Om de nieuwe inwoners van Tubbergen bekend te maken, met zowel Nederlandse gerechten als andere inwoners, kwamen de parochie en Vluchtelingenwerk samen om een diner te organiseren. Het buffet bestond uit gerechten meegenomen door de gasten. En dat de gemeenschap ervoor openstaat blijkt ook uit de opkomst, ongeveer honderd mensen kwamen naar 't Oale Roadhoes. Jong en oud waren bijeen, net als de verschillende culturen. Aan de ronde tafels worden niet alleen aardigheden uitgewisseld, ook wordt gesproken over dromen en wensen voor in de toekomst. Dromen en wensen over het samen leven in de gemeente Tubbergen.

'Samen op zaterdag' in Schalkhaar

Onder de noemer 'Samen op zaterdag' is op zaterdag 2 september 2017 een nieuw project in Schalkhaar van start gegaan. Een groep actieve vrijwilligers nam samen met een aantal dominees en pastores vanuit verschillende kerken in Deventer, Schalkhaar en directe omgeving het initiatief om mensen vanuit het AZC Schalkhaar uit te nodigen voor ontmoeting. Na een kleine oproep meldde zich een grote groep vrijwilligers, die hieraan zijn steentje wilde bijdragen. Deze eerste zaterdag bleek een waarachtig open huis. Er was een mooie opkomst van ongeveer 20 mensen, de sfeer was positief. De kinderen hebben lekker gekleurd, geknutseld en gevoetbald met de oudere jongens en de volwassenen hebben binnen fijne gesprekken gehad met de aanwezige vrijwilligers. Er is zelfs gehaakt - en wel door een man. Aan het eind van de middag liet hij aan een vrijwilliger zien wat hij had gemaakt. Een klein bootje. Hij zei erbij: 'het bootje waarmee ik ben gekomen'. Dit belooft wat voor de toekomst.

Fietsenproject in Duiven en Westervoort

Het 'fietsenproject' van de samenwerkende parochies H.H. Vier Evangelisten en St. Willibrordus voorziet veel statushouders in de gemeenten Duiven en Westervoort via de Bijzondere Bijstand van deze gemeenten van een goede gebruikte fiets. Vluchtelingenwerk Oost Nederland merkt nu dat veel statushouders gebruik maken van deze regeling. Echter ook, dat er onder hen velen zijn die nog niet kunnen fietsen. En onder hen die wel kunnen fietsen velen onvoldoende vaardig zijn voor "ons" verkeer. Daarom wordt er nu het project 'Fietslessen' ingericht. Het project voorziet in het leren van drie onderscheiden vaardigheden: a. Leren fietsen; b. Leren fietsen in het verkeer onder begeleiding; c. Zelfstandig fietsen in het verkeer. Beide projecten, fietsen verschaffen en leren fietsen zijn gepresenteerd op de diocesane diaconale inspiratiedag op 11 oktober 2017 in Deventer.

Vluchtelingen Onder Dak

De kerken in Wageningen zijn betrokken bij mensen zonder verblijfsvergunning. In 1999 is 'Vluchtelingen Onder Dak' door de kerken en ook Vluchtelingenwerk opgericht. Vluchtelingen Onder Dak is een vrijwilligersorganisatie die zich bezighoudt met de opvang en begeleiding van mensen waarvan het eerste verzoek tot asiel is afgewezen. Samen met de afgewezen asielzoekende wordt gewerkt aan een toekomstperspectief: hoe kan iemand verder? De mensen krijgen juridische begeleiding en ontvangen tijdelijk leefgeld. Er wordt zo nodig huisvesting gezocht. De gemeente Wageningen vindt het erg belangrijk dat dit gebeurt omdat ze geen mensen op straat wil hebben. Vluchtelingen Onder Dak krijgt subsidie van de gemeente maar voor verdere ondersteuning zijn ze afhankelijk van bedrijven, kerken en particulieren.

BISDOM 'S-HERTOGENBOSCH

Contacten met vluchtelingen

Op diverse plaatsen in het bisdom zijn of worden vluchtelingen gehuisvest in noodopvang of in een regulier AZC. Door de parochies wordt de diaconale inzet voor hen voortvarend opgepakt. Sommige parochies hadden daar in het verleden al ervaring mee opgedaan; anderen nog niet. Wat opvalt is dat er nauwelijks behoefte is aan kleding, er is al voldoende ingezameld en de vluchtelingen zijn daarvan al voorzien. Een AZC is immers wezenlijk anders dan noodopvang. Vrijwilligers zetten zich vooral in als 'maatje' of als taalcoach. Behoeft is er altijd aan menselijk contact.

De afdeling Jeugd en Jongeren kijkt met groot plezier terug naar de voetbalpartijen met en tegen de jongeren die werden opgevangen in Nieuwkuijk en in Nijmegen.

Nabij Heumensoord weten de vluchtelingen de parochie goed te vinden voor een praatje, gesprek én koffie.

In Rosmalen bleek vooral behoefte aan gebed en viering, omdat daar een relatief grote groep (Orthodoxe) Christenen was geplaatst in een nog veel grotere groep moslims.

Elders gaan jongeren uit de parochie wandelen met jonge vluchtelingen om zo hun dorp aan hen bekend te maken.

Mgr. Gerard de Korte, bisschop van het bisdom Den Bosch, heeft in 2016 in de Bossche Sint-Janskathedraal ruim honderd gebruikte fietsen gezegend die bestemd zijn voor vluchtelingen. De fietsen zijn ingezameld door de ontwikkelingshulporganisatie Missie Verkeersmidelen Actie (MIVA) voor het vrijwilligersinitiatief 'Wij gaan fietsen' in Den Bosch, waarbij vluchtelingen fietsles krijgen van vrijwilligers.

BISDOM BREDA

Vluchtelingenproject

In augustus 2016 startte het bisdom Breda een Vluchtelingenproject. De volgende activiteiten worden sindsdien ontwikkeld in verschillende deelgebieden:

Integratie

Vanuit het project zijn vluchtelingen geholpen om de weg te vinden naar diverse taalcursussen. 20 gezinnen zijn hiermee geholpen. Daarnaast heeft de projectcoördinator individuele begeleiders (taalcoach) gezocht voor die gezinnen uit haar netwerk. Er zijn 10 mappen verspreid met lesmateriaal. Voor 3 gezinnen uit Oosterhout en Breda zijn huiswerkbegeleiders gezocht en gevonden. Een analfabeet wordt begeleid door de projectcoördinator. Vanuit het project is aansluiting gezocht bij andere projecten van het bisdom:

Vanuit het project is ondersteuning geleverd bij de organisatie en werving voor de gezinsdagen van het bisdom waarbij op de 1e gezinsdag er 8 vluchtelingengezinnen en op de 2e gezinsdag 10 gezinnen aanwezig waren.

Deelname vluchtelingen aan Jongerenbijeenkomsten: 10 a 15 vluchtelingen jongeren hebben ontmoetingen gehad met Nederlandse jongeren op twee locaties/evenementen. De deelnemende jongeren kwamen deels uit het opgerichte vluchtelingenorkest. Vanuit deze deelname zijn er nu veel meer contacten tussen de diocesane jongerenwerkster, een kapelaan uit de parochie en de vluchtelingen. Zij nemen deel aan andere activiteiten die voor jongeren georganiseerd worden.

Vanuit het project is bemiddeld in de contacten tussen vluchtelingen en de moestuinactiviteit van het Project Nieuwe diaconie in de nieuwe parochie: er zijn 6 personen gevonden uit Oosterhout en Breda (o.a. Haagse Beemden)

Er wordt een grote nationale bijeenkomst van 200 vluchtelingen jongeren in Breda georganiseerd.

Maatschappelijk werk

De projectcoördinator ondersteunt 5 personen met het vertalen/uitleggen van formulieren/brieven voor de IND en COA.

De gemeente Breda wil een plaats voor opvang-inburgering van vluchtelingen gaan beginnen. Er is contact met de projectmanager van de gemeente om praktische informatie over opzet en inrichting van dit gemeentelijke project.

In de Michaëlkerk in Breda is een naaiatelier opgericht. Er zijn twee naaimachines geregeld. Een vluchteling uit Haagse Beemden past kleding aan tegen vrijwillige vergoeding. Er zijn drie vrouwen die gebruik maken van de machines. Een man komt elke donderdag na school (taal cursus) om gebruik te maken van de machines.

Vanuit het project worden vluchtelingen in contact gebracht met andere hulpinstanties op basis van concrete vragen van de vluchtelingen. Denk bijvoorbeeld aan lokale parochies, moestuinprojecten in verschillende regio's, Stichting Hoop op Toekomst. De vluchtelingen van wie de verzoeken komen, wonen verspreid over 'zuidelijk' Nederland. Er zijn op deze manier contacten met 50 gezinnen.

Voor het project zijn diverse vrijwilligers geworven voor "hand- en span-diensten", zoals de ondersteuning bij taal en huiswerkbegeleiding, het bemensen van het naaiatelier, een persoon ontwerpt flyers voor het project, een persoon is voor Dongen en directe omgeving aanspreekpunt vanuit de vluchtelingen aldaar, en stemt lokaal af tussen de organisatoren van activiteiten voor vluchtelingen en de vluchtelingen. Er is een vrouw gevonden die de projectcoördinator ondersteunt tijdens de aanwezigheid in de ruimte in de Michaëlkerk. Er is in Breda een 'sjouwhulp' die vervoer van grotere stukken kan verzorgen. Er is iemand gevonden die de Facebookpagina bijhoudt om activiteiten te promoten (In het Syrisch). Het project is nog op zoek naar een fotograaf.

Gemeenschapvormend

Picknick in het park Valkenberg in Breda in september met vluchtelingen. Er kwamen 15 vluchtelingen inclusief de kinderen.

Het project heeft twee vieringen (mede) georganiseerd. Met Pasen was er in de Kathedraal een viering waarin ook het orkest optrad. Hier waren 150 vluchtelingen aanwezig. En in december was er in de Michaëlkerk in Breda voor Kerstmis een viering in de eigen taal waar 40 vluchtelingen aanwezig waren.

Het project heeft contacten tussen de christenen van verschillende religieuze stromingen uit het Midden-Oosten bevorderd via een contactdag lokaal in de St Franciscuskerk in Breda Noord en nationaal gaat dit gebeuren op de jongerenbijeenkomst die op 11 november in Breda gehouden gaat worden.

Vanuit het project is een weekend in Sittard voor vluchtelingen georganiseerd waaraan 30 personen deelnamen. Er was een mis met bisschop Liesen, een stadswandeling door Sittard onder leiding van een gids, er werd film gekeken en er was bijbellezen met bespreking door

de bisschop. Er was een speciaal programma voor de kinderen georganiseerd door de Dominicanessen. Er werd samen gegeten en veel gepraat.

Op initiatief van het project is een orkest van mannelijke vluchtelingen opgericht (eigen muzikale tradities) van 20 personen, maar soms zijn er 40 personen aanwezig. De kapelaan van de parochie uit Alphen-Gilze helpt de vluchtelingen bij de organisatie en fondsenwerving.

Het project zet zich in voor gezinshereniging. Er zijn extra fondsen gevonden voor een ticket en via de IND kon geregeld worden dat een oma over kon komen.

Enkele vluchtelingen hebben de mogelijkheid gekregen om deel te nemen aan de Paasmaaltijd van studenten van Antoniushuis in Hoeven.

Met Witte Donderdag was er bij de paters svd in Teteringen een maaltijd waar 15 vluchtelingen (ouders en kinderen) aanwezig waren. Het project heeft bemiddeld in de contacten. De vluchtelingen zijn later nog een keer op bezoek geweest.

Het project heeft geholpen bij de organisatie van een klein meisjes- en jongenskamp in Aarle Rixtel voor 5 kinderen van vluchtelingen.

Praktische zaken en zorgen voor de eerste levensbehoeften

Vanuit het project wordt meubilair geregeld. In Limburg wordt veel geregeld met hulp van de zusters aldaar. Er is daar ook een broeder van de Stichting Hoop op toekomst die helpt. De projectcoördinator gaat de eerste keer mee om contacten te leggen. Daarna kan hij alleen naar de gezinnen. De projectcoördinator is een knooppunt waar informatie samenkomt van wat er beschikbaar is aan meubels/fietsen e.d. en wat er aan vraag is.

Vanuit het project is voor 20 gezinnen fietsen geregeld en het transport ervan. De projectcoördinator heeft veelvuldig telefonische en fysiek contact met vluchtelingen als vraagbaak en luisterend oor voor vluchtelingen uit Syrië, Irak, Sudan en Egypte. De projectcoördinator levert vertalingen voor NL-Arabische activiteiten.

Publicitair - aandacht vragen voor de positie van Vluchtelingen

Het project heeft als volgt de Vluchtelingenproblematiek onder de aandacht gebracht: Via de website van het bisdom en het SFC; Via facebook en flyers; Deelname aan Antoniusacademie over Vluchtelingen; Lezing op bijeenkomst van emeriti en pastoraalwerkers met pensioen; Lezing op de Tweede diocesane Religieuzendag; Lezing op de Sint Franciscusdag op 4 oktober in Ossendrecht; Studenten van Priester- en Diakenopleiding Bovendonk werd verteld over het leven van de vluchtelingen; Een interview voor de parochie in de Michaëlkerk

Werkgebied

Het werkgebied van het project is breder uitgevallen dan verwacht en is momenteel als volgt: omgeving Sittard, Landgraaf, Stein, Kerkrade, Roermond; omgeving Eindhoven; omgeving Breda, Oosterhout, Dongen, Roosendaal; Dordrecht. Er komen verzoeken uit Amsterdam, Rotterdam, Ede etc. om vluchtelingen te bezoeken en ondersteunen.

Landelijke contacten

Vanuit het project zijn er contacten met landelijke organisaties: San Egidio (Amsterdam, Human Corridors); San Egidio (Antwerpen); Religieuze leiders van christelijke religieuze stromingen uit het Midden-Oosten; Samenwerking met Stichting Kerk in Nood ivm landelijke dag.

Fondswerving

Voor materiële hulp die buiten het budget van het project ligt, wordt specifiek en ad hoc geworven. Hiertoe worden kloosters, congregaties, Caritassen en Diaconieën, instellingen en bedrijven benaderd. Op deze manier zijn verschillende giften ontvangen.

Projectorganisatie

Stuurgroep

Deze is drie keer bij elkaar geweest en wil een klankbord zijn voor de projectcoördinator. Gezocht werd naar mogelijkheden om van 1^e lijns- naar een 2^e lijnswerk te komen. Ook de uitbreiding van het netwerk om de vluchtelingen heen kwam regelmatig aan de orde. Sche-

matisch werd in kaart gebracht op welke terreinen de coördinator werkzaam was zodat een structurele aanpak vergemakkelijkt wordt. De coördinator had ook behoefte aan een directe inzet van menskracht vanuit de stuurgroep.

Projectcoördinator

Vanwege de grote achterstand op het gebied van taal en cultuur onder de vluchtelingen werd de noodzaak gevoeld om allereerst die concrete nood aan te pakken. Dit betekende dat de activiteiten zich richtten op de eerstelijns hulp aan vluchtelingen zowel materieel als immaterieel. Het project kreeg hierdoor een omgekeerde aanpak: in plaats van een beweging van tweede lijns- naar eerstelijnswork werd nu de omgekeerde volgorde gebezigd. Het lukte steeds beter verbanden te benaderen die kunnen helpen bij de werkzaamheden en een vrijwilligers te vinden zodat de projectcoördinator meer coördinerend bezig kan zijn.

Vrijwilligers

Het is niet meer vanzelfsprekend dat parochies vrijwilligers hebben die zich actief inzetten voor directe steun aan mensen in kwetsbare situaties. Ook het aantal uren dat men wil besteden aan dit werk is sterk afgenomen. Hierdoor 'matchte' de verwachte inzet van vrijwilligers en het reëel aantal uren dat ze wilden inzetten niet met elkaar.

Ruimte Michaëlkerk

De ruimte in de Michaëlkerk in Breda Oost dient als kantoor voor de projectcoördinator en ruimte voor ontmoetingen en vergaderingen. Ook kan de kerk gebruikt worden voor bijzondere vieringen/bijeenkomsten met vluchtelingen. De integratie met de gemeenschap en vrijwilligers van de Michaëlkerk leek veelbelovend omdat er ter plekke aandacht was voor vluchtelingen en andere kwetsbaren.

Hulp aan vluchtelingen wordt niet alleen geboden om materiële problemen, zoals de vraag naar fietsen en meubels en hulp bij instanties, op te lossen, maar ook aandacht te hebben voor het immateriële wat bestaat uit langdurige gesprekken, organiseren van weekenden en andere 'uitjes' en aandacht voor het religieuze dat veel vluchtelingen bezighoudt.

Dat de projectcoördinator zowel de taal spreekt als de cultuur van de vluchtelingen van binnenuit kent is tegelijkertijd een voordeel als een nadeel. De directe manier van hulp die zij kan bieden is van onschatbare waarde maar verhindert haar soms ook om afstand te kunnen nemen van de direct hulpvraag en om de doelen van het project te behalen.

Oecumenische stichting Kerk en Vluchteling Zeeuws-Vlaanderen

In de statuten van de stichting uit 2004 staat dat men geïnspireerd wordt door de Bijbel om vanuit de kerken vluchtelingen immateriële en materiële steun te bieden. Die doelstelling is stevig en in de praktijk moest men zich beperken vanwege de beschikbare menskracht. Men koos voor het opzetten van een klussendienst, het opstarten van taallessen, het creëren van ontmoetingsmomenten, en het aanbieden van vieringen en bewustwording in de kerken.

Voor elke activiteit vormde de stichting een taakgroep en de leden van het bestuur kregen ieder de verantwoordelijkheid over zo'n taakgroep. Ze kregen hulp voor het uitvoerende werk van mensen van buiten het bestuur. Daarnaast werd een financieel noodfonds gestart en een of twee keer per jaar was er een digitale nieuwsbrief. Er is een website en men is actief op Facebook.

De stichting werkt sinds 2017 met een nieuw werkplan aan drie soorten activiteiten. Het gaat om *bewustwording* (film, gastspreker), *ontmoetingsmomenten* (maaltijden, gespreksavonden) en *pr-activiteiten* (presentie bij zondagviering, ontwikkelen van eigen promotiefilm). Zeeuws-Vlaanderen kent drie regio's. In elke regio wordt een driejaarlijkse cyclus opgezet, zodat men lokaal bijna iedere maand een keer in een regio aanwezig is.

BISDOM HAARLEM-AMSTERDAM

Share The Journey

Hier volgen vier voorbeelden uit het bisdom Haarlem-Amsterdam aangehaakt aan de vier kernwoorden van de campagne 'Share The Journey'

Verwelkomen

Een paar jaar geleden werd de oude koepelgevangenis in Haarlem aangewezen als noodopvanglocatie voor vluchtelingen. Binnen een paar dagen was er een grote groep vrijwilligers actief rondom 'hotel de Koepel'. Allerlei acties werden door hen georganiseerd. Er waren gastheren en gastvrouwen, solidariteitsmaaltijden, inleidingen in de Nederlandse cultuur, rondleidingen in de stad, fiets workshops en natuurlijk ook: hoe plak je een leuke band. Met veel mensen werd een band opgebouwd, welke bleef bestaan nadat de opvanglocatie dicht ging. Veel vluchtelingen bleven, op hun eigen verzoek, in Haarlem

Beschermen

In Amsterdam is de groep 'Wij Zijn Hier' (We Are Here) actief. Een groep van 200 vluchtelingen zonder geldige verblijfspapieren. Zij overleven zonder enige overheidssteun. Daarom kraken zij leegstaande panden voor huisvesting. Op een dag had een aantal van hen een leeg kantoorpand in Amstelveen gekraakt. Vanuit een bepaalde hoek zou daar tegen geprotesteerd worden. Protesten die gepaard gingen met bedreigingen. De R.-K. parochie protesteerde hier tegen. Leden van de caritas waren op de protestdag aanwezig om een oogje in het zeil te houden. Gelukkig vielen de protesten tegen vanwege de geringe opkomst. Door de solidariteitsactie kregen de PCI bestuurders een band met de groep vluchtelingen.

Ondersteunen

Veel vluchtelingen worden ondersteund, door o.a. de caritas. Het bisdom Haarlem-Amsterdam heeft een aantal malen tot die steun opgeroepen. Een bijzondere vorm van steun is de oprichting van een taalcafé in Haarlem. Veel vluchtelingen ervaren een gat in hun inburgeren als zij niet meer begeleid worden door bijvoorbeeld Vluchtelingenwerk of de gemeente. Voor hen is het taalcafé opgericht. Een aantal malen per week kunnen vluchtelingen er terecht voor conversatie, contact en vragen.

Integreren

'Kunnen wij iets terug doen voor al die vrijwilligers die ons hebben geholpen', was de vraag van een aantal vluchtelingen. Met hen hebben wij de Shukran-dag georganiseerd, een dank-je-wel dag voor Nederlandse vrijwilligers door vluchtelingen. De dag werd door de vluchtelingen georganiseerd. Er waren, natuurlijk hapjes, muziek dans, opvoeringen en ontroerende verhalen. En het weerzien tussen vluchtelingen en Nederlandse vrijwilligers. Het is een vorm van integratie waarbij vluchtelingen zelf de verantwoordelijkheid nemen voor een activiteit. De dag werd bekostigd door de parochiële Caritas.

Een gastvrije gemeenschap

Het Noëlhuis in Amsterdam heeft een kernteam, dat elke dag samenkomt in de kapel om te bidden. Het team omschrijft zich als volgt: 'we zijn een oecumenisch team, en ons gebed is dat ook. Van traditioneel Katholiek tot Taizé of de New Monasticism van Shane Claiborne. Ook vinden we de inspiratie voor ons werk in ons geloof. Als Jezus in Mattheus 25 zegt: "Want ik was een vreemdeling, en u hebt Mij in uw huis uitgenodigd" proberen we dat serieus te nemen en Jezus te zien in onze huisgenoten. Soms voegen wij hier nog een kritische noot aan toe en zeggen we "Want ik was een vreemdeling, en u illegalseerde mij", om aan te geven dat we in een land leven waar de meeste vreemdelingen niet alleen niet in huis worden uitgenodigd, maar actief 'illegaal' gemaakt worden.

Er wonen in het Noëlhuis twaalf vluchtelingen, allemaal met hun eigen verhaal. En naast die twaalf vluchtelingen wonen er ook nog negen Nederlanders en een Zweedse: het Kernteam. Dit zijn mensen die vanuit hun geloof gekozen hebben om in een gemeenschap te wonen met mensen die het moeilijk hebben. We delen als huisgenoten veel met elkaar. We eten elke avond samen, we doen het huishouden samen, en hebben gedeelde voorzieningen. Ook delen we ons wel en wee met elkaar. Vaak kunnen we elkaar steunen en als iemand

overstroomt van vreugde, zoals Margaret die papieren krijgt, mogen we daar allemaal van meegenieten.

Ook hebben we allemaal ons eigen leven. De meesten van het kernteam hebben een baan of studie. Vier teamleden werken fulltime voor het huis, met of zonder bijbaantje. Niemand van ons krijgt betaald, wie goed verdient stort in de pot en wie fulltime met het huis bezig is krijgt kost en inwoning. Naast de vaste kamers hebben we ook een logeerkamer, voor iemand die een tijdje mee wil leven met onze gemeenschap, of iemand die in een crisis zit en een paar nachten opvang nodig heeft. Om zes uur staat onze deur open voor mensen die mee willen eten. En regelmatig komen er mensen langs om de wasmachine te gebruiken of even te kijken in onze weg-geef-kast. Het huis is dus vaak vol van mensen en gezelligheid.'

BISDOM GRONINGEN-LEEWARDEN

De naaste welkom heten in Friesland

Naar christelijke overtuiging is de mens gegrond en verbonden in liefde. De naaste, ook die ons vreemd is, confronteert ons met onze kwetsbaarheid. Maar juist in de relatie met de ander krijgen we de kans, overeenkomstig onze waardigheid, om onze betrokkenheid en bewogenheid te laten zien. Betrouwbaar te zijn, welwillend, barmhartig, mededogen te tonen voor ons eigen en andermans gebreken en falen. Oog te hebben voor de menselijke maat. Hierbij ontvang je door te geven. De menselijke waardigheid op deze manier dienen wordt in allerlei activiteiten en projecten nagestreefd.

Zo stond in 'Trouw' van 19 juli 2016 een artikel onder de noemer *Tige Wolkom* waarbij Friese dorpen het zelf regelen. Jorwert begon. Daar woont sinds afgelopen voorjaar een Syrisch gezin in het oude dorpshuis.

In het Friese Wiuwert kocht de kerk een leegstaande woning.

In het nabijgelegen Easterlittens zamelden de inwoners bij elkaar anderhalve ton in om een woning te kopen voor een gezin. 'Zulke initiatieven zijn de lijm voor het dorp'; aldus een betrokken inwoner.

Of neem bijvoorbeeld Jan Willem uit Almere die zijn huis tijdens een vakantie beschikbaar stelde voor de jongemannen uit Syrië die hij als maatje begeleidt.

Allemaal mensen die zich laten raken door het lot van de ander. En die in deze ontmoetingen het beste van zichzelf geven door goed te doen.

BISDOM ROERMOND

Vluchtelingen

Rondom de problematiek van de vluchtelingen werkt de Dienst Kerk en Samenleving (DKS)samen met Vluchtelingenwerk Limburg en met lokale initiatieven. Samen heeft men het project 'vluchtelingenmaatje' opgezet, dat op verschillende plekken in Limburg is opgepakt. DKS biedt concrete ondersteuning aan vrijwilligers in de vorm van een basistraining van minimaal drie bijeenkomsten en begeleiding van lokale vrijwilligers. In 2017 zijn vrijwilligers in Stramproy en Venray getraind.

DKS is al sinds 2015 partner in de opvang van uitgeprocedeerde asielzoekers. In 2017 heeft men op verschillende plekken in de provincie mensen opgevangen en heeft men organisaties die deze opvang coördineren ondersteund. Zo laat men zien dat men samen sterk staat voor een zeer kwetsbare groep medeburgers in de Limburgse samenleving.

Samenwerking rondom asielzoekers

DKS ondersteunt de interreligieuze dialoog in de provincie Limburg. Dat doet men vooral door de ondersteuning en begeleiding van gesprekken op stad en wijkniveau. Zo is men betrokken bij een aantal lokale dialoogbijeenkomsten, vaak in samenwerking met PPD (Provinciaal Platform voor Diversiteit) en een lokale moskee. In een tijd waarin het interreligieuze debat vaak wordt gevoerd na bloedige aanslagen is het belangrijk een objectieve discussie te voeren en mensen in de wijken met elkaar in gesprek te brengen. Dat gebeurt in verschillende steden, overal op een eigen manier. Vaak zijn ook parochies, bijvoorbeeld op initiatief van een pastoor of enkele parochianen bij deze debatten betrokken. DKS geeft pastores advies en probeert de verschillende initiatieven met elkaar te verbinden.

AZC Sweikhuizen

Eind december 2016 was er een overleg met vertegenwoordigers van COA, AZC Sweikhuizen, AZC Azelo, kerken, synagoge en moskee. Asielzoekers krijgen tijdens hun verblijf in een AZC informatie over de Nederlandse grondwet met name over 'artikel 1 over gelijke behandeling'. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan. DKS heeft het initiatief genomen om hier een speciale training voor te maken in samenwerking met een vertegenwoordiger van de moskee en de synagoge.

Via verschillende methodes werd er met elkaar gediscussieerd over bijvoorbeeld respect en beeldvorming en werden ervaringen gedeeld die te maken hebben met de verschillende onderdelen van artikel 1. Nieuwe Nederlanders toerusten in bepaalde aspecten van de Nederlandse samenleving draagt ertoe bij dat zij beter kunnen integreren. Hoe beter zij kunnen functioneren in de samenleving dus te beter zullen zij zich voelen.

De training werd afgesloten met een bezoek aan een naburige kerk en moskee. Aandachtig werd geluisterd naar gebruiken tijdens een religieuze bijeenkomst, maar ook naar gelovige gebruiken in het dagelijks leven. Zo wilde iedereen, christen of moslim, jong of oud, een kaarsje aansteken bij het Mariabeeld.

Parochiecluster Roerkerken

In samenwerking met de welzijnsorganisatie Menswel zijn 'vluchtelingenmaatjes' aan de slag gegaan. Er zijn enkele toerustingsbijeenkomsten geweest waarin thema's als interculturele communicatie en vooroordelen besproken werden. Enkele mannen hebben het initiatief genomen om een mannengroep (statushouders en Nederlanders) te vormen. Regelmatig ondernemen zij iets samen zoals een wandeling maken in de omgeving. Al wandelend wordt de taal geoefend.

Ook wordt er gebruik gemaakt van de inloopmiddag voor statushouders in de gemeente Roerdalen. Statushouders kunnen daar advies krijgen over bijvoorbeeld brieven die ze hebben ontvangen maar vaak niet begrijpen.

Vrouwenorganisatie Stichting Meer Kleur en Kwaliteit

De voorlichtingsbijeenkomsten aan groepen van SMKK waren een bijzondere ervaring. Deze vrouwen hebben zelf ervaren hoe het is om als vreemdeling hier in Nederland je weg te moeten vinden. Het is een zeer gemêleerd gezelschap van migranten en vluchtelingen, jong en oud, pas kort of al lang in Nederland, die wel of niet Nederlands kunnen spreken. Alles werd dan ook in het Arabisch en/of Turks vertaald. Het was fantastisch om de betrokkenheid en veerkracht in deze vrouwengroepen te zien en te horen dat een aantal al heel spontaan op eigen initiatief maatje zijn geweest voor een vluchteling.

Werkgroep Vluchtelingen onder dak

Medio 2016 is vanuit een groep oud-bestuurders van maatschappelijke en overheidsinstellingen hulp aangeboden om, vanuit het katholiek sociaal denken, vluchtelingen in Limburg onderdak te bieden. Deze oud-bestuurders zagen dat er veel verzet en weerzin is tegen opvang van vluchtelingen (statushouders) in de Limburgse samenleving. De Werkgroep Vluchtelingen onder dak heeft in 2017 overleg gevoerd met de provincie, enkele lokale gemeenten

en maatschappelijke instellingen. Doel is om samen te kijken naar gepaste plekken en begeleiding/ondersteuning van statushouders in de lokale samenleving.

Contact Eritrese gemeenschap

In Limburg verblijft een grote groep Eritrese vluchtelingen, over het algemeen christenen die in hun thuisland verbonden waren met de Koptische Eritrese kerk. In Sittard-Geleen woont momenteel de pastoor van deze gemeenschap. In overleg met hem heeft DKS gekeken naar een mogelijke plek waar zij als gemeenschap samen kunnen komen, een moeizaam en langdurig proces. Medio 2018 hoopt deze gemeenschap in de Westelijke Mijnstreek onderdak gevonden te hebben.

Werkgroep 'Welkom vluchtelingen' Venray

In de Noord-Limburgse plaats Venray richt een drietal mensen de werkgroep 'Welkom Vluchtelingen' op. Aanleiding is het nieuws dat in Blitterswijck, een van de kerkdorpen in de gemeente Venray, in het voorjaar van 2016 een grote groep vluchtelingen in een nieuw in te richten AZC, opgevangen zal worden. Tegen de komst van een nieuw AZC in een voormalig vakantiepark, komt vanuit Blitterswijck en de omliggende kerkdorpen verzet. Zeker als men hoort hoe groot het AZC moet worden. De werkgroep 'Welkom Vluchtelingen' laat een tegengeluid laten horen en maakt duidelijk dat vluchtelingen en statushouders in Venray welkom zijn.

Opvallend is dat de bevolking eigenlijk niet tegen de komst van de vluchtelingen is, maar zich verzet tegen de grootte van het AZC. Na veelvuldig overleg wordt in de zomer van 2016 het AZC door een veel kleinere groep mensen bewoond. Inmiddels is duidelijk dat de gemeente Venray de verplichting krijgt om een bepaald aantal statushouders op te vangen. De zorg voor de vluchtelingen in het AZC van Blitterswijck en de opvang van de statushouders die in Venray komen wonen wordt door de actieve en inmiddels zeer breed ondersteunde en gedragen werkgroep 'Welkom Vluchtelingen' opgepakt. De werkgroep levert zo een positieve bijdrage en geeft mensen het gevoel dat ze welkom zijn in Nederland en speciaal in Venray. In een mum van tijd is een groot aantal enthousiaste mensen actief en groeit de groep gestaag door.

De groep bestaat uit een mengeling van mensen die komen uit verschillende organisaties en verenigingen. Ook de gezamenlijke kerken van Venray (R.-K.-parochies, protestantse gemeente, evangelische gemeente en moskee) zijn participant in de werkgroep.

BISDOM ROTTERDAM

M25

December is traditioneel een drukke maand voor diaconale werkgroepen vanwege de kerstpakkettenacties en andere aan Kerstmis gerelateerde activiteiten. Dat geldt ook voor de M25-groepen van jongeren in het Bisdom Rotterdam. Een aantal activiteiten rond december 2016.

M25 Rotterdam zamelde 1.500 euro in voor de M25 Kerstgala actie. Op 16 december kon daarom een groep jongeren gaan shoppen met zo'n 30 jonge vluchtelingen voor een gala-outfit. Daarna sloten ze de koopavond af met een VIP-feestje in de City kerk Het Steiger.

De jongere leden van M25 Den Haag (vanaf 12 jaar) maakten op 18 december werk van 'de vluchteling opnemen'. Met een aantal vluchtelingen deden ze mee aan verschillende workshops. Ze konden kiezen uit de volgende workshops: winterkleding upcyclen (herstellen), leren van hout meubels te maken en Hollands, Syrisch en Eritrees koken.

De oudere leden (vanaf 16 jaar) van M25 Den Haag bezochten die ochtend samen met M25 Rotterdam de stadsgevangenis Rotterdam in Hoogvliet. Ze zongen kerstliedjes bij een viering en deelden daarna zelfgemaakte Kerstkaarten en traktaties uit.

Theatervoorstelling

Het diaconale centrum 'De Bakkerij' in Leiden maakte met hulp van vluchtelingen en hun verhalen een theatervoorstelling 'Vlucht'. De eerste uitvoering van 'Vlucht' was tijdens de Nieuwjaarsreceptie 2016 van De Bakkerij. Gedurende het jaar zijn er meer dan 25 voorstellingen gespeeld in het Bisdom Rotterdam en in Leiden. Ruim 1.600 mensen hebben die voorstelling gezien. Een jaar later is er nog steeds belangstelling voor deze theatervoorstelling over het vluchtelingenvraagstuk. Op woensdag 18 januari 2017 opende Mobiel Theater Geurend Hooi de debatavond van de Raad van Samenwerkende Kerken in het Bondsgebouw in Voorschoten met deze 20 minuten durende voorstelling.

Ondersteuning bij gezinshereniging

Naar aanleiding van twee aanvragen voor ondersteuning bij gezinshereniging hebben de vijf PCI'en van de Sint Maarten Parochie (Bollenstreek Zuid) de koppen bij elkaar gestoken. Ze hebben afspraken gemaakt over gezamenlijk optrekken bij nieuwe aanvragen rondom gezinshereniging en over criteria en procedures. En ze zijn in gesprek gegaan met diaconieën, plaatselijke fondsen en VluchtelingenWerk over de mogelijkheden van een gezamenlijk ondersteuningsfonds bij gezinshereniging.

Winnaar Brood en Rozen Prijs voor Diaconie 2017

De Brood en Rozen Prijs voor Diaconie 2017 in de categorie 'Gemeenschapsopbouw' werd toegekend aan het B-COS Hand in Hand Refugee Project van de Church of Our Saviourparochie in Den Haag. Met dit project wil deze Engelstalige internationale parochie statushouders ondersteunen bij het opbouwen van een nieuw bestaan, op basis van hun eigen talenten en dromen. Het project kent verschillende onderdelen. In het buddy-project nemen parochianen vluchtelingen één-op-één bij de hand om samen wat te praten, te koken of een uitstapje te ondernemen. Zo ontdekken de vluchtelingen op een laagdrempelige manier de vele facetten van de Nederlandse samenleving. In wekelijkse conversatieklassen komen kleine groepjes vluchtelingen bijeen om zich verder te bekwamen in de Nederlandse taal. Het spreken en de ontmoeting staan voorop. Een parochiaan met een achtergrond in het onderwijs fungeert als leerkracht. Ten slotte worden er activiteiten georganiseerd, waaraan parochianen en vluchtelingen samen meedoen op basis van gedeelde interesses, zoals een bezoek aan de Dream Factory, de Tweede Kamer of een maandelijks internationale kookavond. Dit project is een mooi voorbeeld hoe een parochie antwoord kan geven op een acute, maatschappelijke nood en meer kan doen dan alleen crisisopvang. Te waarderen is dat de parochie bij de start van het project expertise gezocht heeft bij andere organisaties, zoals Vluchtelingenwerk Nederland.

Elkaar ontmoeten in Den Haag

Op zaterdag 23 juni 2018 vond een '*Share the Journey*' evenement plaats in Den Haag, georganiseerd door Cordaid, Vastenactie, Justice and Peace en het bisdom Rotterdam. Het evenement bracht sociale coöperaties, vluchtelingen en migranten, parochies, donateurs en scholieren bij elkaar. Allen op heel eigen manieren bezig om verbindingen tot stand te brengen tussen migranten en lokale gemeenschappen. Deelnemers ontdekten via de oprichter van 'Eritrea Fiets' dat Eritreeërs van fietsen houden. Dit bedrijfje dat fietstaxi's laat rijden in de regio Den Haag heeft tien Eritrese jongemannen in dienst. Een parochiaan van de Engelstalige Church of Our Saviour vertelde over de projecten die de vluchtelingenwerkgroep in samenspraak met de doelgroep organiseerde: niet alleen de gebruikelijke taallessen en gezamenlijke maaltijden, maar ook salsalessen! De programmadirecteur van het project SamenHaags vertelde over de mobiele app die zij hebben ontwikkeld om Hagenaren en nieuwe burgers met elkaar in contact te brengen.

Leiden biedt hulp door de jaren heen

De Leidse kerken zijn al sinds begin jaren tachtig van de vorige eeuw betrokken bij de opvang van vluchtelingen in de regio. Via de aankoop van een pand aan de Rijnsburgerweg door de Hervormde Diaconie wordt het eerste 'vluchtelingenhuis' in Leiden in december 1982 geopend. In maart 1983 wordt dankzij steun van katholieke zijde een tweede huis geopend aan de Plantage. Al voor de officiële opening van Diaconaal Centrum De Bakkerij, in januari 1986, is Stichting Vluchtelingenwerk Leiden een van de eerste organisaties die hier haar thuisplek vindt. Inmiddels biedt De Bakkerij onderdak aan ruim twintig hulpverlenende initiatieven en instellingen. In oktober 1997 wordt met steun van De Bakkerij, Vluchtelingenwerk en de gemeente Leiden Stichting Uitgeprocedeerde Vluchtelingen Leiden (STUV) opgericht, die tijdelijk onderdak biedt aan vluchtelingen van wie de formele asielaanvraag weliswaar is afgewezen, maar die op basis van andere gronden alsnog aanspraak kunnen maken op een verblijfsvergunning in ons land.

In november 2012 opent oecumenisch diaconaal centrum 'De Bakkerij' het opvanghuis 'Makaazi ya Imani' aan het Stalpaerthof in Leiden. Daar vinden in het eerste jaar met name uitgeprocedeerde Franstalig Afrikaanse vluchtelingen onderdak, maar tegenwoordig biedt dit huis ook een tijdelijk verblijf aan andere vluchtelingen die tussen de kieren van de hulpverlening dreigen te vallen.

In 2015 wordt De Bakkerij uitgenodigd bij een overleg van de gemeente Leiden voor een bed, bad en broodvoorziening in de stad, dat begin 2016 leidt tot de opening van twee nieuwe locaties voor STUV met 38 aanvullende opvangplekken.

In 2016 doen 172 mensen, merendeels vluchtelingen, een beroep op de Individuele Hulp van De Bakkerij met hulpvragen variërend van tandheelkundige zorg tot pastorale ondersteuning. Van acute vragen naar onderdak, voeding en kleding tot bemiddeling bij hulpverlenende instanties, schuldhulpverlening of juridische ondersteuning. In datzelfde jaar vinden twintig gasten onderdak in ons opvanghuis 'Imani'. Ons verhaal van hulp aan vluchtelingen blijft maar doorgaan.